MPSCKEEDA

UPSC, MPSC, COMBINE गट ब गट क, तलाठी, पोलीस भरती

एकच ॲप – अनलिमिटेड अभ्यासक्रम, अनलिमिटेड सराव!

संपूर्ण नोट्स +
अनलिमिटेड TEST सिरीज

टॉपिकनुसार नोट्स + PYQ

प्रत्येक विषयाच्या टॉपिकनुसार नोट्स + टॉपिकचे

100 PYQ प्रत्येक विषय

LIVE + कोणत्याही वेळेत टेस्ट सिरीज

टॉपिकनुसार, प्रत्येक टॉपिकचे 25 प्रश्नांचे

50 संच ऑल महाराष्ट्र रँकिंग

मिनी मॉक टेस्ट

संपूर्ण विषय किंवा कोणतेही दोन विषय
• 25 प्रश्न

200 टेस्ट विश्लेषणासहित

फुल मॉक टेस्ट

संपूर्ण पेपर स्वरूपात

200 टेस्ट विश्लेषणासहित

दिवाळी ऑफर

₹499 / एक वर्ष

किंवा

₹99 प्रति महिना

आत्ताच डाउनलोड करा

JOIN NOW • MPSCKEEDA APP

Google Play Store वर उपलब्ध • या पानावर कुठेही टॅप करा

✱ चालू घडामोडी नोट्स : २ नोव्हेंबर २०२६ ✱

चालू घडामोडी — २ नोव्हेंबर २०२६ : राष्ट्रीय, महाराष्ट्र, अर्थव्यवस्था, विज्ञान, संरक्षण, नियुक्त्या, आंतरराष्ट्रीय, क्रीडा व महत्त्वाचे दिवस — परीक्षाभिमुख मुद्दे. पिवळ्या रंगातील माहिती व 'परीक्षा मुद्दा' चौकटी विशेष लक्षात ठेवा.

1 राष्ट्रीय घडामोडी

1 सर्वोच्च न्यायालय — दिल्ली-NCR मध्ये दिवाळीत 'ग्रीन फटाके' मर्यादित परवानगी

- सर्वोच्च न्यायालयाने (अर्जुन गोपाल वि. भारत सरकार प्रकरण) **7 व 8 नोव्हेंबर 2026** रोजी दिल्ली-NCR मध्ये फक्त **प्रमाणित ग्रीन फटाके** फोडण्यास परवानगी दिली.
- वेळ: **सकाळी 6–7** व **रात्री 8–10**; केवळ **CSIR-NEERI व PESO** प्रमाणित, QR कोड असलेले फटाके; रुग्णालये, शाळा, सायलेंट झोनपासून **300 मीटर** परिसरात बंदी; 9 नोव्हेंबरपासून पुन्हा पूर्ण बंदी.

सर्वोच्च न्यायालय, नवी दिल्ली

★ **परीक्षा मुद्दा:** ग्रीन फटाके — CSIR-NEERI/PESO प्रमाणित; 7–8 नोव्हें.; 300 मी. संवेदनशील क्षेत्र.

2 भगवान बुद्धांचे पवित्र 'पिप्रहवा' अवशेष अरुणाचल प्रदेशात

- संस्कृती मंत्रालयातर्फे **पिप्रहवा अवशेषांचे** प्रदर्शन (31 ऑक्टो.–21 नोव्हें. 2026) — **तवांग** (1–7 नोव्हें.), **बोमडिला** (8–13 नोव्हें.), **नामसाई गोल्डन पॅगोडा** (14–20 नोव्हें.).
- तवांग मठात मुख्यमंत्री **पेमा खांडू** यांनी स्वागत केले; केंद्रीय संस्कृती मंत्री **गजेंद्रसिंह शेखावत** उपस्थित. अवशेष **राष्ट्रीय संग्रहालय, नवी दिल्ली** येथून; पिप्रहवा — उत्तर प्रदेश (प्राचीन कपिलवस्तूशी संबंधित).

तवांग मठ, अरुणाचल प्रदेश

★ **परीक्षा मुद्दा:** पिप्रहवा (उ. प्र.) अवशेष — तवांग, बोमडिला, नामसाई.

* चालू घडामोडी नोट्स : २ नोव्हेंबर २०२६ *

3 FRRO कार्यालयांची संख्या 20 — 2027 पर्यंत प्रत्येक राज्य राजधानीत

- देशातील **परदेशी नागरिक प्रादेशिक नोंदणी कार्यालयांची (FRRO)** संख्या **20** झाली; गृहमंत्री अमित शाह यांचे निर्देश — **2027 पर्यंत** प्रत्येक राज्य राजधानीत FRRO.
- उद्दिष्ट: व्हिसा सेवा सुलभ करणे व सुरक्षा देखरेख; परदेशी नागरिकांसंबंधी कायदा — **इमिग्रेशन अँड फॉरेनर्स ॲक्ट, 2025** (चार जुने कायदे एकत्र).

★ **परीक्षा मुद्दा:** FRRO — 20; 2027 पर्यंत प्रत्येक राज्य राजधानी.

4 TRAI — दूरसंचार ग्राहक तक्रार निवारण (चौथी सुधारणा) नियम 2026

- TRAI ने **Telecom Consumers Complaint Redressal (Fourth Amendment) Regulations, 2026** अधिसूचित केले; अपील करण्याची मुदत **15 दिवसांपर्यंत कमी**; तक्रार सहाय्य **24×7**; दिव्यांगांसाठी **डिजिटल सुलभता**; कडक देखरेख यंत्रणा.

★ **परीक्षा मुद्दा:** TRAI — अपील मुदत 15 दिवस; 24×7 तक्रार केंद्रे.

5 VB-G RAM G तक्रार निवारण नियम 2026

- ग्रामीण विकास मंत्रालयाने **VB-G RAM G** योजनेसाठी तक्रार निवारण नियम अधिसूचित केले.
- तक्रारींचे **डिजिटल ट्रॅकिंग**, तक्रार नोंदणीचे अनेक मार्ग व **15 दिवसांत निवारण** बंधनकारक.

★ **परीक्षा मुद्दा:** VB-G RAM G तक्रार — 15 दिवसांत निवारण.

6 आदिवासी वैद्यांसाठी पहिला राष्ट्रीय प्रशिक्षण कार्यक्रम

- आदिवासी कार्य मंत्रालय व **ICMR-NIHR, भुवनेश्वर** यांच्यातर्फे **कान्हा शांती वनम, हैदराबाद** येथे सुमारे **550 आदिवासी वैद्यांसाठी** पहिला राष्ट्रीय अभिमुखता कार्यक्रम.
- उद्दिष्ट: समुदाय-स्तरावरील आरोग्य सहाय्य बळकट करणे व औपचारिक आरोग्य व्यवस्थेकडे **रेफरल** सुधारणे.

* चालू घडामोडी नोट्स : २ नोव्हेंबर २०२६ *

7 AIIMS राजकोट येथे प्रगत रेडिओथेरपी सुविधा

- केंद्रीय आरोग्यमंत्री **जे. पी. नड्डा** यांच्या हस्ते **AIIMS राजकोट** येथे सुमारे **₹39 कोटींच्या** रेडिओथेरपी केंद्राचे उद्घाटन; योजना — **PMSSY**; सौराष्ट्रातील सुमारे 1.54 कोटी लोकांना लाभ.

2 महाराष्ट्र

8 दुष्काळ निवारणासाठी मुख्यमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली उच्चस्तरीय समिती; ₹291.91 कोटी मदत

- 2 नोव्हेंबरच्या शासन निर्णयानुसार **मुख्यमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली** दुष्काळ निवारणासाठी उच्चस्तरीय समिती; सर्व उपमुख्यमंत्री सह-अध्यक्ष; पाणी फाउंडेशनची **'वॉटर कप'** स्पर्धा पुन्हा सुरू. (मृद व जलसंधारण मंत्री — संजय राठोड)
- अतिवृष्टी/पूरग्रस्त शेतकऱ्यांसाठी **₹291.91 कोटी**: पीक नुकसान ₹262.70 कोटी (3,09,289 शेतकरी, 6 महसूल विभाग) + शेतजमीन नुकसान ₹29.21 कोटी. मदत व पुनर्वसन मंत्री — मकरंद जाधव पाटील.

★ **परीक्षा मुद्दा:** दुष्काळ समिती — अध्यक्ष मुख्यमंत्री; पूरग्रस्तांना ₹291.91 कोटी.

9 'ॲनिमियामुक्त महाराष्ट्र' अभियान

- सार्वजनिक आरोग्य विभागाचा शासन निर्णय — **2030 पर्यंत** ॲनिमियाचे प्रमाण **50% ने कमी** करण्याचे लक्ष्य.
- NFHS-5 नुसार राज्यात प्रजननक्षम वयातील **54% महिला** व **57% किशोरवयीन** ॲनिमियाग्रस्त; लक्ष्य गट — मुले, किशोर, गर्भवती व स्तनदा माता.

★ **परीक्षा मुद्दा:** ॲनिमियामुक्त महाराष्ट्र — 2030 पर्यंत 50% घट.

* चालू घडामोडी नोट्स : २ नोव्हेंबर २०२६ *

3 अर्थव्यवस्था, कृषी व मत्स्य

10 कॅप्टिव्ह व व्यावसायिक कोळसा खाणी — ऑक्टोबरमध्ये 22.03 MT

- ऑक्टोबर 2026 मध्ये कॅप्टिव्ह व व्यावसायिक खाणींचे उत्पादन **22.03 MT** — वार्षिक सुमारे **42%** वाढ; झारखंडमधील **लोहारी** खाण सुरू झाल्याने कार्यरत खाणी **87**.

11 कोळसा खाण 'स्टार रेटिंग' पुरस्कार — रायपूर

- कोळसा मंत्रालयाचा 2024-25 साठी स्टार रेटिंग पुरस्कार सोहळा **रायपूर (छत्तीसगड)** येथे; **50 खाणींना पंचतारांकित** मानांकन (15 भूमिगत, 35 खुल्या).

12 खेत बचाओ अभियान — रब्बी 2026

- कालावधी **22 ऑक्टो.–30 नोव्हें. 2026**; घोषवाक्य 'स्वस्थ धरा, समृद्ध किसान'; 34 राज्ये/केंद्रशासित प्रदेश, **50,000 गावे**, सुमारे **50 लाख शेतकरी**.
- उद्दिष्ट: मृदा आरोग्य, **संतुलित खत वापर** व हवामान-अनुकूल शेती पद्धती.

★ **परीक्षा मुद्दा:** खेत बचाओ अभियान — 'स्वस्थ धरा, समृद्ध किसान'; 50 लाख शेतकरी.

* चालू घडामोडी नोट्स : २ नोव्हेंबर २०२६ *

13 सोरेंग (सिक्कीम) — देशातील पहिला सेंद्रिय मत्स्य क्लस्टर

- **PMMSY** अंतर्गत अधिसूचित भारतातील **पहिला सेंद्रिय मत्स्यपालन क्लस्टर — सोरेंग जिल्हा, सिक्कीम**; भर: अमूर कार्प, भारतीय प्रमुख कार्प, ट्राउट.
- केंद्रीय मंत्री **राजीव रंजन सिंह (ललन सिंह)** यांनी ईशान्य भारतासाठी **सेंद्रिय मत्स्य प्रमाणन SOP** जारी केली; ₹375 लाखांचे प्रकल्प; ITBP सोबत रेनबो ट्राउट खरेदीचा सामंजस्य करार.

सिक्कीममधील सोरेंग जिल्हा

★ **परीक्षा मुद्दा:** पहिला सेंद्रिय मत्स्य क्लस्टर — सोरेंग (सिक्कीम).

14 पहिली आंतरराष्ट्रीय मका परिषद 2026 — हैदराबाद

- हैदराबाद येथे **पहिली आंतरराष्ट्रीय मका परिषद**; भारताचे मका उत्पादन **75 दशलक्ष टन** पर्यंत नेण्याचे लक्ष्य; भर — शेतकरी-केंद्रित संशोधन, बियाणे व्यवस्था, प्रगत प्रजनन (अन्न, पशुखाद्य, चारा, इंधन).

मका पीक (प्रतिकात्मक)

* चालू घडामोडी नोट्स : २ नोव्हेंबर २०२६ *

4 ऊर्जा, पर्यावरण, विज्ञान

15 पंतप्रधानांच्या हस्ते Bharat RE 2026 चे उद्घाटन — आणखी 500 GW चे लक्ष्य

- **भारत मंडपम** येथे उद्घाटन; भारताने **COP-26** मध्ये 2030 पर्यंत **500 GW** बिगर-जीवाश्म क्षमतेचे वचन दिले — आतापर्यंत सुमारे **300 GW** साध्य.
- पॅरिस वचनानुसार स्थापित क्षमतेपैकी निम्मी बिगर-जीवाश्म — हे लक्ष्य **2025 मध्येच** (5 वर्षे आधी) पूर्ण. पुढील **10–11 वर्षांत आणखी 500 GW** जोडण्याची घोषणा.

पंतप्रधान नरेंद्र मोदी

★ **परीक्षा मुद्दा:** ≈300 GW साध्य; पॅरिस 50% लक्ष्य 2025 मध्ये; पुढे आणखी 500 GW.

16 लडाख — पुगा व्हॅलीत भारतातील पहिल्या भू-औष्णिक विहिरी

- PIB पार्श्वभूमी टिपणानुसार **लडाखच्या पुगा व्हॅलीत** भारतातील पहिल्या दोन **भू-औष्णिक (Geothermal)** विहिरी कार्यान्वित; देशाची सैद्धांतिक क्षमता ≈**10.6 GW**; राष्ट्रीय भू-औष्णिक ऊर्जा धोरण (2025).

17 किश्तवाड (J&K) येथे नवी भूकंप वेधशाळा

- केंद्रीय मंत्री **डॉ. जितेंद्र सिंह** यांच्या हस्ते **किश्तवाड** येथे भूकंपमापन वेधशाळा — J&K मधील **चौथी**; वास्तविक-वेळ माहिती **राष्ट्रीय भूकंपशास्त्र केंद्र (NCS), नवी दिल्ली** कडे.

* चालू घडामोडी नोट्स : २ नोव्हेंबर २०२६ *

18 ULX-8 — 24 वर्षांच्या X-ray माहितीचा अभ्यास

- **भारतीय खगोलभौतिकी संस्था (IIA), बेंगळुरू** च्या पथकाने NGC 4490 आकाशगंगेतील **ULX-8** या अतितेजस्वी X-ray स्रोताचा 2000–2024 मधील माहितीवरून अभ्यास केला — हा स्रोत **एडिंग्टन मर्यादेच्या** जवळ/पलीकडे कार्यरत **कृष्णविवर** प्रणाली.

5 संरक्षण

19 नौदलासाठी 8 'नेक्स्ट जनरेशन कॉर्व्हेट' — ₹53,866.50 कोटींचे करार

- संरक्षण मंत्रालयाचे **GRSE (5 जहाजे)** व **गोवा शिपयार्ड लि. (3 जहाजे)** सोबत करार; स्थळ — कर्तव्य भवन-2, नवी दिल्ली; संरक्षण सचिव राजेश कुमार सिंह उपस्थित.
- पहिलाच प्रकल्प ज्यात जहाजांचे डिझाइन **भारतीय नौदलाने** स्वतः केले व स्पर्धात्मक प्रक्रियेतून निवडलेल्या संरक्षण PSU बांधणी करणार; सुमारे 72 लाख मनुष्य-दिवस रोजगार (शिपयार्ड).

GRSE ने बांधलेल्या युद्धनौका (संग्रहित)

★ **परीक्षा मुद्दा:** NGC — GRSE 5 + GSL 3; नौदलाचे स्वदेशी डिझाइन.

* चालू घडामोडी नोट्स : २ नोव्हेंबर २०२६ *

20 INS सुदर्शिनी — 'लोकायन 26' मोहीम पूर्ण

- नौदलाचे शिडाचे प्रशिक्षण जहाज **INS सुदर्शिनी 10 महिन्यांच्या** 'लोकायन 26' सागरी मोहिमेनंतर **कोची** येथे परतले (2 नोव्हें.).
- प्रवास **22,000+ सागरी मैल**; **11 देशांत 17 बंदरभेटी**; दोन वेळा अटलांटिक पार; मोहीम सुरुवात — 20 जानेवारी 2026, कोची.

INS सुदर्शिनी (संग्रहित)

★ **परीक्षा मुद्दा:** लोकायन 26 — INS सुदर्शिनी; 22,000+ सागरी मैल; 11 देश.

6 आंतरराष्ट्रीय

21 भारत–EU व्यापार चर्चा — वाणिज्य सचिव ब्रुसेल्समध्ये

- वाणिज्य सचिव **राजेश अग्रवाल** यांची **ब्रुसेल्स** येथे युरोपियन कमिशनच्या अधिकाऱ्यांशी चर्चा — बाजारपेठ प्रवेश, पुरवठा साखळी, सीमाशुल्क सहकार्य व **भारत–EU मुक्त व्यापार करार (FTA)** अंमलबजावणीची तयारी.

7 क्रीडा

22 आशियाई चॅम्पियन्स ट्रॉफी — भारताचा दक्षिण कोरियावर 8-0 विजय

- **जालंधर** येथील अखेरच्या साखळी सामन्यात भारताचा **दक्षिण कोरियावर 8-0** विजय; **दिलप्रीत सिंग** — 2 गोल.
- बाद फेरीचे सामने **मोहाली** येथे; उपांत्य फेरीत पुन्हा भारत वि. दक्षिण कोरिया.

* चालू घडामोडी नोट्स : २ नोव्हेंबर २०२६ *

23 युवा ऑलिम्पिक (डकार 2026) — भारताला दोन ऐतिहासिक पदके

- जलतरणपटू **धिनिधी देसिंघू** — महिला **100 मी. फ्रीस्टाइल कांस्य** (56.27 से.) — युवा ऑलिम्पिक जलतरणात भारताचे पहिले पदक.
- ज्युडोपटू **खुशबू रजकभाई** — महिला **63 किलो रौप्य**; युवा ऑलिम्पिकमध्ये पदक जिंकणारी भारताची **दुसरी** ज्युडोपटू. स्पर्धा स्थळ — **डकार (सेनेगल)**.

★ **परीक्षा मुद्दा:** धिनिधी देसिंघू — जलतरणात पहिले YOG पदक; खुशबू — ज्युडो रौप्य.

24 किमी अँटोनेली — सर्वात तरुण फॉर्म्युला-1 विश्वविजेता

- मर्सिडीजचा **किमी अँटोनेली** (इटली) **मेक्सिको सिटी ग्रां प्री** मध्ये तिसऱ्या स्थानासह F1 विश्वविजेता (1 नोव्हें., स्थानिक वेळ) — वय **20 वर्षे 68 दिवस**; सेबॅस्टियन व्हेटेलचा विक्रम मोडला.
- **अल्बर्टो अस्कारी (1953)** नंतर पहिला इटालियन F1 विजेता; शर्यत विजेता — मॅक्स व्हर्स्टापेन.

किमी अँटोनेली (मार्च 2026)

* चालू घडामोडी नोट्स : २ नोव्हेंबर २०२६ *

★ झटपट उजळणी

मुद्दा	उत्तर
NGC कॉर्व्हेट करार	₹53,866.50 कोटी; GRSE 5 + GSL 3
पहिला सेंद्रिय मत्स्य क्लस्टर	सोरेंग, सिक्कीम (PMMSY)
ग्रीन फटाके परवानगी (दिल्ली-NCR)	7–8 नोव्हें.; सकाळी 6–7, रात्री 8–10
‘लोकायन 26’	INS सुदर्शिनी; 22,000+ सागरी मैल
FRRO संख्या / लक्ष्य	20 / 2027 पर्यंत प्रत्येक राज्य राजधानी
नवे RE लक्ष्य	पुढील 10–11 वर्षांत आणखी 500 GW
ॲनिमियामुक्त महाराष्ट्र	2030 पर्यंत 50% घट
सर्वात तरुण F1 विजेता	किमी अँटोनेली (20 वर्षे 68 दिवस)

छायाचित्र श्रेय (Image credits) — Wikimedia Commons

Supreme Court of India 01.jpg — Subhashish Panigrahi (CC BY-SA 4.0); Tawang Monastery, Arunachal Pradesh.jpg — J P Dutt (CC BY-SA 4.0); Soreng in Sikkim (India).svg — Own work based on User:Philg88 (CC BY-SA 4.0); Maize crop in rural India.jpg — Phil Bus (CC BY-SA 2.0); Narendra Modi Portrait 2026.jpg — Prime Minister's Office (GODL-India); GRSE Built INS Himgiri and INS Androth.jpg — Government of India (GODL-India); INS Sudarshini (A77).jpg — Indian Navy (GODL-India); Kimi Antonelli at the Melbourne Walk during the 2026 Australian Grand Prix (028A7923) cropped.jpg — Yu Chu Chin (CC BY-SA 4.0). छायाचित्रे केवळ ओळखीसाठी; काही संग्रहित (file) छायाचित्रे आहेत.